

Årsmelding

2016 og 2017

SLEKT OG DATA

Vi gjør slektsforskning enklere

Slektsforskning gir kunnskap om egen historie,
styrker identitetsfølelsen og hjelper oss å forstå
fortiden, utfordre samtiden og påvirke fremtiden.

Foto: Hans Nikolai M. Skaugvold/Nordlandsmuseet

Innholdsfortegnelse

Organisasjonsstruktur	4
Oppsummering årene 2016 og 2017	5
Samfunnsnytte	6
Om Slekt og Data	6
Landsmøte 2016	8
Styret og administrasjon	9
Distriktslag og lokale lag og grupper	10
Lokal aktivitet	12
Samarbeidspartnere	13
Ledersamlingen	14
Tillitsvalgtkonferansen	15
Office 365	16
Verktøykasse for tillitsvalgte	17
Bok om slektsforskning for nybegynnere	18
Ny helhetlig profil	19
Ny nettside	20
Medlemsbladet Slekt og Data	22
Nyhetsbrev og sosiale medier	23
Synlighet i media	24
Politikk og samfunn	26
Styrket samarbeid med Arkivverket	27
Gravminnebasen	29
Bevaring av lokale kilder	31
Andre aktiviteter i perioden	32
Nettressurser	33
Medlemsverving og økonomi	34
Faglige utvalg og grupper	35

Organisasjonsstruktur

10.962 MEDLEMMER

---

18 DISTRIKTSLAG MED EGNE STYRER
54 lokale lag og grupper

Lokale koordinatorene i distriktslagene:

LANDSMØTET
Valgkomite & kontrollkomite

STYRET
Arbeidsutvalg (AU)

Utvalg

Prosjekter

ADMINISTRASJONEN

Oppsummering årene 2016 og 2017

Dette har vært en landsmøteperiode preget av god synlighet, godt omdømme, og flere store satsinger.

I denne landsmøteperioden har vi kunnet bygge videre på det grunnlaget som ble lagt i forrige periode. Landsmøtet 2016 vedtok en ny formålsparagraf, og vi er på god vei til å oppfylle disse målene.

Vi skaper møteplasser og tjenester for alle som er interessert i person- og slekthistorie. Alle medlemsmøter og kurs som distriktslag og lokale grupper står for, er selve ryggraden i virksomheten vår – vi er i ordets rette forstand en landsdekkende organisasjon. Vi fremmer slektsforskning og skaper forståelse for den verdien slekthistorie har for vår identitet og kulturarv. Slekt og Data er synlig, både nasjonalt og lokalt, vi opplever å bli både sett og hørt, og vi har et godt omdømme. Hovedavtalen med Riksarkivet fra 2000 ble revidert i 2017, og vi har fått på plass nok en konkret samarbeidsavtale med Arkivverket. Slekt og Data har fast plass i Arkivverkets brukerråd, og blir invitert inn i viktige arbeidsgrupper, som deres digitaliseringsutvalg.

Vi kan slå fast at vi har en sunn, men stram økonomi. Slekt og Data får fremdeles ikke støtte over statsbudsjettet på lik linje med en del av våre søsterorganisasjoner innen kulturminnevernet, men kan glede oss over å ha fått prosjektstøtte fra Kulturrådet.

Når vi setter oss høye mål, blir det viktig å prioritere. Den største satsingen Slekt og Data har gjort i denne landsmøteperioden, er å få opp nye nettsider. Det har kostet både penger og mange, mange dugnadstimer. Resultatet er vi stolte av, og arbeidet fortsetter med å fylle opp sidene med innhold og engelske oversettelser. Nettsidene er vårt viktigste ansikt utad, hvis vi ser bort fra de lokale møteplassene. Nå har vi også fått nettsider som mye bedre synliggjør alt som skjer rundt i landet, og det ligger godt til rette for gjenbruk.

Mindre synlig for omverdenen, men ikke mindre viktig, er det at vi har tatt i bruk Office 365 som samhandlingsplattform for våre tillitsvalgte. Heldigvis ikke en stor utgiftspost økonomisk, men igjen ligger det mye arbeid bak resultatet. Etter hvert som vi ruller ut Office 365 for distriktslag og arbeidsgrupper, blir dette et sterkt verktøy, og et godt grunnlag for den delingskulturen vi slektsforskere er kjent for.

Medlemsbladet *Slekt og Data* når stadig nye høyder. Et medlemsblad det svinger av, sammen med et godt innhold på nettsidene, er det som skal sikre oss fortsatt medlemsvekst i årene framover. Vi er godt synlige på sosiale medier også. Grunnlaget for mye av dette er lagt i en egen kommunikasjonsstrategi.

I denne landsmøteperioden har vi også fått til et bedre samspill i organisasjonen. Viktige saker har vært drøftet og forankret på ledersamlinger og tillitsvalgtkonferanser, og det har vært lagt til rette for treff for de som arbeider med viktige områder, som gravminnekoordinatorer og webredaktører. Dette har også gjort det mulig å legge fram et forslag for landsmøtet 2018 om en oppdatert strategisk plan og en egen tiltaksplan, der distriktslagene har kunnet være med på prosessen, og som har vært ute på høring før det endelige forslaget ble ferdigstilt. Dette er noe nytt i Slekt og Datas historie, og noe som er viktig når vi nå skal gå i gang med nye utfordringer.

Alt dette hadde vi ikke oppnådd uten en flott innsats fra mange og dyktige tillitsvalgte og ildsjeler, og heller ikke uten et faglig dyktig og lite, men utrolig sterkt sekretariat.

Når vi skal regne ut om vi har lyktes eller ikke, pleier vi ofte å bruke antall medlemmer som målestokk. Selv om vi kan glede oss over en medlemsvekst, skal vi likevel ikke glemme at den største suksessen kanskje ikke kan måles. Det at vi er til hjelp for de som ønsker å finne svaret på de grunnleggende spørsmålene: hvem er jeg, og hvor kommer jeg fra.

Tone Moseid
LEDER I SLEKT OG DATA

Om Slekt og Data

Slekt og Data er Norges største frivillige organisasjon for alle som er interessert i person- og slektshistorie.

Formål

Organisasjonens formål er å skape møteplasser og tjenester for alle som er interessert i person- og slektshistorie og gjennom dette tilrettelegge for at disse historiene blir funnet, bevart og formidlet. Vi skal fremme slektsforskning og skape forståelse for den verdien slektshistorie har for vår identitet og kulturarv.

Aktivitet

Slekt og Data har et effektivt organisasjonsapparat med stor aktivitet og driver utstrakt kurs- og opplæringsarbeid. I tillegg bidrar våre frivillige med en betydelig dugnadsinnsats for å avlaste arkivene med både publikumsveiledning og digitalisering av kilder som ellers ikke ville blitt tilgjengeliggjort for et bredt publikum.

Organisering

Organisasjonen ble stiftet 12. januar 1990. Slekt og Data er en frivillig organisasjon med landsdekkende virksomhet, og har per 31.12.2017 18 distriktslag, 54 lokale lag og grupper og 10 962 medlemmer.

Slekt og Data er organisert med distriktslag med egne valgte styrever, samt lokale lag og grupper direkte tilknyttet distriktslagene. Styret i Slekt og Data velges på landsmøtet annet hvert år. Styrevervet er ulønnet.

Slekt og Data har 286 tillitsvalgte, i tillegg til hundretalls frivillige som bidrar med dugnadsinnsats i prosjekter som Gravminnebasen og kilderegistering.

Disse legger ned en betydelig egeninnsats i organisasjonen.

Organisasjonen har et sekretariat bemannet med tre personer fordelt på 2,2 årsverk. Sekretariatet holder til i Kulturvernets Hus i Oslo sentrum og er samlokalisert med flere andre kulturvernorganisasjoner.

Finansiering

Slekt og Data finansieres gjennom en årlig medlemskontingent, hvorav 25 prosent blir overført til distriktslagene. Medlemskontingenten for ordinært medlemskap var 450 kroner i 2016 og 500 kroner i 2017. Husstandsmedlemskap var 250 kroner i 2016 og 350 kroner i 2017. Organisasjonen mottar ingen statlig støtte utover momskompensasjon og tidvis prosjektstøtte.

Medlemsutvikling

Per 31.12.2017 hadde organisasjonen 10 962 medlemmer. Dette er en liten økning på cirka 200 medlemmer fra 31.12.2015, til tross for økning av kontingenten til 500 kroner i 2017. De siste to årene har vi mistet i underkant av 1 500 medlemmer hvert år og fått drøye 1 500 nye. Hovedtyngden av innmeldinger skjer i vinterhalvåret i perioden fra oktober til april. Gjennomsnittlig medlemstid er for dagens medlemmer 8,5 år.

Medlemmene varierer i alder fra under 20 til 99 år. Gjennomsnittsledermedlemmet er 66 år. 63 prosent av medlemmene våre er menn. Ser vi derimot på medlemsgruppen under 50 år, finner vi en lik fordeling mellom menn og kvinner.

Samfunnsnytte

Slekt og Data bidrar til å bringe kunnskapen om vår fortid videre til nye generasjoner.

Slektsforskning er en viktig del av vår immaterielle kulturarv

Uten slekts- og personhistoriene risikerer vi at viktig samfunnshistorie går tapt.

Kunnskap om egen kultur gir trygghet og gode forutsetninger for å møte påvirkning utenfra på en raus og konstruktiv måte. Kjennskap til egne røtter styrker identitetsfølelsen og gir samfunnsmessig tilhørighet. Slektsforskning gjør historien relevant for den enkelte og bidrar til folkeopplysning og dannelse.

Samfunnsnytte

Elleve tusen slektsforskere jobber for å ta vare på nasjonens hukommelse. Våre medlemmer bevarer, dokumenterer og formidler slekts- og personhistorier. På den måten bidrar organisasjonen til å bringe kunnskapen om vår fortid videre til nye generasjoner.

Medlemmene våre avlaster også de statlige arkivene med veiledning. De skanner og transkriberer kilder, og sørger for at person- og familiehistorier ikke går tapt. Sammen med de andre medlemsorganisasjonene i Kulturvernforbundet gjør vi en viktig jobb for å synliggjøre den immaterielle kulturarven og verdien denne har.

Landsmøte 2016

Fra DIS-Norge til Slekt og Data.

Landsmøtet 2016

Organisasjonens 18. landsmøte ble avholdt 23. og 24. april 2016 på hotell Terminus i Bergen. Forsamlingen representerte 73 stemmer, og i alt deltok 90 personer. På landsmøtet ble **Tone Moseid** (Vestfold) enstemmig gjenvalgt som styreleder.

Viktigste saker fra landsmøtet

På landsmøtet i 2016 ble organisasjonens formål revidert og navnet forkortet fra DIS-Norge, Slekt og Data til kun Slekt og Data. DIS stod i utgangspunktet for Databehandling i Slektsforskning. I 2012 ble navnet endret til DIS-Norge, Slekt og Data.

Styret har i etterkant fulgt om sakene om institusjonsmedlemskap, og innført mulighet for til å krysse av på «Min side» for medlemmer som kun ønsker medlemsbladet digitalt.

Valgkomité fra 24. april 2016

Jarle Hannisdal, (Hordaland), leder
Odd Marthinsen, (Østfold)
Målfrid Lundhaug Aalberg, (Sør-Trøndelag),
Svein Rasch, (Oslo/Akershus), medlem
Gunn Gjervoldstad, (Vest-Agder), varamedlem
Hilde Wedde, Buskerud, varamedlem

Kontrollkomité 24. april 2016

Bernt Bull (Oslo/Akershus), leder
Arne Langeland, (Hordaland)
Ivar Jensås, (Sør-Trøndelag)

Renathe-Johanne Wågenes (Hordaland), var leder en kort periode, men måtte trekke seg på grunn av for stor arbeidsbelastning og Bernt Bull overtok som leder i september 2016.

Hedersprisvinnere

Renathe-Johanne Wågenes ble tildelt Slekt og Datas hedersbevis 2016 for sitt arbeid med organisasjonens gravminneprosjekt.

I tillegg ble det delt ut fem DIS-bjørner til følgende personer:

- Yngve Nedrebø
- Jan Oldervold
- Carl Birger van der Hagen
- Heidi Sitara Fjeldvig
- Aina Johnsen Rønning

Styret og administrasjonen

Trond Gangnes (Oppland), Styreleder Tone Moseid (Vestfold), Bente Nordhagen (Nord), Cathrine Apelseth-Aanensen (Østfold), Jonny Lyngstad (Møre og Romsdal), Per Ove Uthaug (Hordaland), Viggo Eide (Salten) og sittende foran nestleder Morten Thorvaldsen (Vestfold)

Styrets sammensetning fra 27.04.16

Tone Moseid (Vestfold), styreleder
Morten Thorvaldsen (Vestfold), nestleder
Per-Ove Uthaug (Hordaland), økonomiansvarlig
Jonny Lyngstad Møre og Romsdal
Bente Nordhagen, (Nord) (ny)
Viggo Eide (Salten) (ny)

Varamedlemmer:

Cathrine Apelseth-Aanensen (ny)
Trond Gangnes (Oppland)
Harald Djupvik (Akershus) (ny) permisjon fra styret fra og med mai 2017.

Arbeidsutvalg

Arbeidsutvalget (AU) består av styreleder, nestleder og økonomiansvarlig. Sammen med generalsekretær tar AU forløpende mindre beslutninger, samt forbereder saker til hele styret. Styret har i revidert styreinstruksen og også fått på plass instruks for generalsekretæren.

Styrets virksomhet

I 2016 ble det avholdt åtte styremøter og behandlet 100 saker. I 2017 ble det avholdt seks styremøter, og det ble behandlet 83 saker. De viktigste sakene er nevnt i denne årsmeldingen. Ved innføring av Office 365 i 2017 har alle referat vært tilgjengelige for alle tillitsvalgte.

Administrasjonen

Anne Schiøtz, generalsekretær (100 % stilling)
Ida B. A. Hundvebakke, organisasjon- og kommunikasjonsrådgiver (100 % stilling)
Liv Ofsdal, konsulent, (20 % stilling)

Distrikts- og lokallag

Landsdekkende organisasjon basert på dugnad og frivillig arbeid.

Distriktsledere 2017. Øverst fra venstre: Sivert Krudtå, (Nord), Odd Marthinsen (Østfold), Eve Erntsen (Telemark), Tore Mehl (Hordaland), Sigbjørn Elvebakken (Oslo/Akershus), Kjell Helge Moe (Oppland), John Ludvigsen (Vestfold), Halfdan Mørland (Aust-Agder), Arnstein Kjelaas (Salten), Hilde Wedde (Buskerud), Per Herstad (Nord-Trøndelag), Oddvar Lilleaas (Rogaland), Thor Håkon Nordahl (Haugaland), Per Valebrokk (Vest-Agder), Åge Nortun (Møre og Romsdal), Heidi Ringsrød (Hedmark), Kjell Loen (Sogn og Fjordane) og Jan Fredrik Sagdahl (Sør-Trøndelag)

Slekt og Datas distrikts- og lokallag

I alt har vi 18 distriktslag og 54 lokale lag og grupper. Slekt og Data Oslo/Akershus er det største distriktslaget med 2 599 medlemmer, etterfulgt av Sør-Trøndelag og Vestfold. Møre og Romsdal har flest lokale lag og grupper, i alt trettien fordelt over hele fylket.

I løpet av 2016 og 2017 har vi fått 5 nye lag eller grupper:

Slekt og Data Aurskog/Høland (Oslo/Akershus), Slekt og Data Hallingdal (Buskerud), Slekt og

Data Søre Sunnmøre (Møre og Romsdal), Slekt og Data Sør-Varanger (Nord), Slekt og Data Oppdal (Sør-Trøndelag)

I samme periode har også følgende lag lagt aktiviteter på is: Hamar, Tinn, Sunnfjord og Sogn.

Utenlandske medlemmer

Per 31.12.17 har vi 344 utenlandske medlemskap, hovedsakelig fra USA, Sverige og Danmark.

Distriktslag:	Lokale lag og grupper:
Slekt og Data Aust-Agder 272 medlemmer	Risør, Grimstad, Lillesand
Slekt og Data Buskerud: 659 medlemmer	Drammen, Kongsberg, Hallingdal (ny)
Slekt og Data Haugaland: 293 medlemmer	Sunnhordaland
Slekt og Data Hedmark: 357 medlemmer	Trysil, Stange
Slekt og Data Hordaland: 667 medlemmer	
Slekt og Data Møre og Romsdal: 610 medlemmer	Aukra, Giske, Haram, Indre Nordmøre, Kristiansund, Molde, Rauma, Smøla, Sunndal, Sykkylven, Ørskog/Vestnes, Ålesund, og Søre Sunnmøre (ny)
Slekt og Data Nord: 467 medlemmer	Alta, Harstad, Midt-Troms, Nord-Troms, Tromsø, Vardø, Sør-Varanger (ny)
Slekt og Data Nord-Trøndelag: 289 medlemmer	Levanger, Namsos, Steinkjer, Stjørdal
Slekt og Data Oppland: 314 medlemmer	Slekt og Data Hadeland («sovende» fra 1.1.17)
Slekt og Data Oslo/Akershus: 2599 medlemmer	Nedre Romerike, Øvre Romerike, Asker, Follo, Frogn historielag, Aurskog/Høland (ny)
Slekt og Data Rogaland: 600 medlemmer	Egersund
Slekt og Data Salten: 606 medlemmer	
Slekt og Data Sogn og Fjordane: 289 medlemmer	
Slekt og Data Sør-Trøndelag: 855 medlemmer	Austrått, Gauldal, Nea, Orkdal, Røros, Sør-Fosen, Trollheimen, Oppdal (ny)
Slekt og Data Telemark: 285 medlemmer	
Slekt og Data Vest-Agder 269 medlemmer	
Slekt og Data Vestfold: 744 medlemmer	Sande, Sandefjord, Larvik, Tønsberg, Re
Slekt og Data Østfold: 588 medlemmer	Mysen

Lokal aktivitet

Det er distriktslagene og de lokale lag og grupper som står for aktiviteten rundt om i landet.

Lokal forankring

Alle medlemmer er tilknyttet et valgfritt distriktslag. Det er distriktslagene og de lokale lagene og gruppene som står for aktivitetene i organisasjonen, gjerne i samarbeid med andre lokale foreninger og institusjoner.

Månedlige møter

De aller fleste lagene arrangerer månedlige møter. Mange møter innledes gjerne med et foredrag, hvor du kan lære mer om alt fra skifter til sjømannsruller til DNA. Møtene etterfølges av god tid til å drøfte en slektsnøtt eller to over en kopp kaffe.

Kurs

Lagene arrangerer jevnlig kurs. Dette er blant annet nybegynnerkurs, viderekommende kurs i slektsforskning, kurs i tyding av gotisk på ulike nivåer, DNA eller kurs i hvordan man lager slektsbøker.

Slekthjelp

Mange lag tilbyr slekthjelp på flere bibliotek, arkiv og kulturhus rund om i landet. Dette er

åpne møteplasser hvor man kan komme for å få hjelp av erfarne slektsforskere i organisasjonen.

Slektsforskerdagen

Slektsforskerdagen er et årlig og åpent arrangement i regi av Slekt og Data som hvert år trekker flere hundre personer **siste lørdag i oktober**. Over store deler av landet blir det denne dagen arrangert en rekke gratis kurs, utstillinger og ulike foredrag om slektsforskning.

Temagrupper

Over hele landet har vi temagrupper hvor man for eksempel gjennomgår slektsprogram. Noen lag har også egne grupper for DNA. Dette er møter der medlemmer kan komme og dele erfaringer med andre. De ulike gruppene møtes gjerne en gang i måneden for en faglig oppdatering og hyggelig prat.

Kilderegistering

Flere distriktslag og lokale lag og grupper har også jevnlig møter hvor de driver dugnadsarbeid. Det kan være transkribering av kirkebøker eller digitalisering (skanning og avfotografering) av ulike kilder.

Samarbeidspartnere

Slekt og Data er tilsluttet paraplyorganisasjoner som arbeider for å fremme betydningen av frivillighet og kulturarv.

Norges kulturvernforbund

Kulturvernforbundet arbeider for å styrke kulturvernets og kulturarvens rolle i norsk samfunnsliv. Kulturvernforbundet er en paraplyorganisasjon og representerer over 230 000 medlemmer.

Slekt og Data er samlokalisert med Kulturvernforbundet og har et godt samarbeid.

Studieforbundet kultur og tradisjon

Studieforbundet er en frivillig organisasjon som arbeider for å tilrettelegge og styrke opplæringen som gis i medlemsorganisasjonene. De arbeider for at det skal være mulig for alle, som bor i Norge, å bli kjent med og lære kulturuttrykk og folkelige tradisjoner i skapende og trygge fellesskap.

Generalsekretær i Slekt og Data har også vært varamedlem i styret til Studieforbundet fra våren 2016.

Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er et samarbeidsforum for frivillige organisasjoner i Norge. De arbeider for en helhetlig frivillighetspolitikk for å sikre vekst og utvikling i frivilligheten, som er en hjørnestein i norsk kultur og samfunnsliv.

Abelia

I 2017 ble Slekt og Data medlem i Abelia som er NHOs forening for kunnskaps- og teknologibedrifter. Medlemskapet gir gode møteplasser for å holde seg oppdatert på digitale endringer og treffe nyttige kontakter.

Arkivverket

Slekt og Data har et tett og godt samarbeid med Arkivverket, hvor vi både samarbeider om digitalisering og tilgjengeliggjøring av arkivmateriale, samt bidrar med hjelp til besøkende slik at de kan finne sine røtter.

Vi har et godt samarbeid med Arkivverket og styrket dette samarbeidet ytterligere i 2017. Dette blir nærmere omtalt i denne årsmeldingen.

Norske Kveners Forbund

Norske Kveners Forbund/Ruijan Kveeniliitto (NKF/RK) er en landsomfattende organisasjon bestående av kvenske og finske lag og foreninger, bygdelag, kulturlag, næringsøkonomiske sammenslutninger o.l. NKF/RK har som formål å arbeide for å bedre og fremme kvenenes og de finskætteses stilling både sosialt, kulturelt og økonomisk.

Utgangspunktet for samarbeidet var et ønske om å stimulere interessen og kunnskapen for slektsforskning knyttet til de kvenske slektene i Norge. Samarbeidet mellom Slekt og Data og Norske Kveners Forbund er godt og produktivt og kan også danne grunnlag for å etablere liknende samarbeidskonstellasjoner.

Ledersamlingen

Viktig møteplass for kunnskapsdeling og forankring av strategiske valg.

Ledersamlingen i 2016: Øverst fra venstre: Jonny Lyngstad, Johnny Ferbu, Grete Müller, Jarle Hannisland, Trond Gangnes, Harald Djupvik, Anne Schjøtz, Odd Marthinsen, Amstein Kjelaas, Viggo Eide, Kjell Helgø Moe, Jan Fredrik Sagdahl, Eva Erntsen, Morten Thorvaldsen, Per-Ove Uthaug, Per Herstad, Tone Moseid, Bente Nordhagen, Sigbjørn Elvebakken, Hilde Wedde, Åge Nortun, Liv Ofsdal, Cathrine, Aapelseth-Aanensen. Mai Hilmer-Syvertsen, Oddvar Lilleaas, Tom Arild Kristiansen og John Ludvigsen var ikke til stede da bildet ble tatt.

Ledersamling

Ledersamlingen er organisasjonens årlige møteplass for alle distriktsledere og styret. Samlingen går over to dager om høsten på Gardermoen. Den er en viktig møteplass for kunnskapsdeling, drøftelser og forankring av strategiske valg for organisasjonen videre.

Ledersamlingen 2017

Samlingen i 2016 var et arbeidsseminar knyttet til ny strategi for 2018-2021. Innspillene som kom inn her, la grunnlag for utkast til ny strategi som ble presentert og drøftet videre på ledersamlingen i 2017.

Samlingen i 2017 ble ellers brukt til opplæring i Office 365 og ikke minst gruppearbeid med spesielt vekt på oppfølging av nye medlemmer. Gruppearbeidet endte opp i følgende punkter med forslag:

- Tilby lokale fadderordninger
- Velkomsthilsen til nye medlemmer
- Inviter til velkomstmøte
- Relevant informasjon på nettsiden
- Ønsk personlig velkommen på møter
- Tilby årlige nybegynnerkurs
- Gi hjelp og tips til valg av slektsprogram
- Unngå stammespråk
- Framsnakk egen organisasjon og hverandre

Tillitsvalgtkonferansen

Tillitsvalgtkonferansen er en anledning til å få faglig påfyll og inspirasjon.

Faglig påfyll

Tillitsvalgtkonferansen holdes hvert andre år, det året det ikke er landsmøte. Konferansen for 2017 ble holdt på Gardermoen i april med 90 deltakere. Konferansen ble innledet med en oppdatering på status og fremdrift for organisasjonens mange prosjekter som nye nettsider og Office 365.

Arbeidsgrupper

Det var arbeidsgrupper i hvordan man arrangerer gode kurs, satsing på digitalisering av lokale kilder og i hvordan man kan opprette lokale DNA-grupper rundt om i laget med mer.

DNA-gruppene kan fungere som et lavterskeltilbud for alle som er interessert i å bruke DNA i slektsforskningen, og en arena der man kan stille alle de spørsmål man lurer på.

Eksterne foredrag

Flere institusjoner kom med nye nettsider i 2017, deriblant Arkivverket og Nasjonalbiblioteket som var to av gjestene på konferansen. Fagdirektør for brukertjenester i Arkivverket, Erlend Pettersen, og Trond Myklebust fra Nasjonalbiblioteket presenterte begge beta-versjoner av sine nye nettsider.

Et populært innslag var besøket av Johanne Bergkvist og Unn Hovdhaugen fra Oslo Byarkiv. Bergkvist er et kjent ansikt for de fleste gjennom sin opptreden i «Hvem tror du at du er». Sammen gav de smakebiter fra produksjonen av TV-serien. I tillegg fortalte de om noen av de mange gode kildene som finnes i arkivet deres.

I tillegg holdt Kjærsti Gangstø, leder i Studieforbundet kultur og tradisjon et inspirerende innlegg om ulike muligheter for kursstøtte.

Generalsekretær Anne Schiøtz og styreleder Tone Moseid, sammen med Unn Hovdhaugen og Johanne Bergkvist fra Byarkivet.

Office 365

Slekt og Data har tatt i bruk Office 365 som samhandlingsplattform for våre tillitsvalgte.

Slekt og Data i skya

Slekt og Data rullet i 2017 for fullt ut skyløsningen Office 365 for alle tillitsvalgte. Løsningen er gratis for alle frivillige organisasjoner. Office 365 gir ansatte og tillitsvalgte de beste forutsetningene for å kunne jobbe effektivt i skyen og samarbeide på nye og spennende måter.

Alle lag har sitt eget område

Alle distriktslagene har fått tilgang til egne gruppeområder på Office 365.

Nestleder i styret Morten Thorvaldsen har lagt ned et betydelig antall arbeidstimer for å få løsningen på plass. John Ludvigsen og Liv Ofsdal har sørget for at alle tillitsvalgte har fått passord og brukernavn.

Hele arkivet til Slekt og Data, både for kontor og styret er nå flyttet over til Office 365.

Intranett

Office 365 fungerer som et intranett for alle tillitsvalgte og andre frivillige. Aktuell informasjon skal deles her. Alle felles dokumenter som brosjyrer, kursmateriale med mer, finnes også her.

Opplæring

Office 365 ble presentert på Tillitsvalgtkonferansen i april 2017. I tillegg ble det satt av en hel dag til opplæring under ledersamlingen i oktober 2017.

Det legges opp til ytterligere opplæring i 2018.

Verktøykasse for tillitsvalgte

Oppdatert materiale for bruk i distrikts- og lokallagene.

Informasjonsmateriell

I løpet av perioden er alt informasjonsmateriell oppdatert. Alle tillitsvalgte kan laste dette ned fra Office 365 og bruke og tilpasse det etter eget behov.

Enkle verve- og nybegynnerbrosjyer

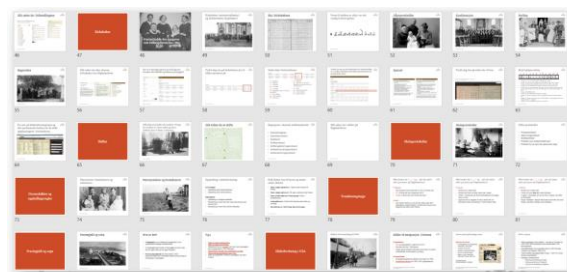
Anetavle

Plakatmateriale og diplomer

Kursmateriell

Det er laget tematiske PowerPoint presentasjoner som kan lastes ned fra Office 365. Det er enkelt å klippe og lime i presentasjonene etter eget behov. Målet er at disse presentasjonene kan lette arbeidet for tillitsvalgte som skal holde henholdsvis nybegynner- eller videregående kurs i slektsforskning.

Hvert tema har også tilhørende og utfyllende bakgrunnstiler på hjemmesiden og i det nye Nybegynnerheftet. Dette gjør det mulig for kursdeltakerne å kunne lese seg litt opp på egenhånd.

Bok om slektsforskning for nybegynnere

I 2017 gav vi ut boken «Kom i gang med slektsforskning». Boken egner seg godt til bruk i kurs for nybegynnere.

Kom i gang med slektsforskning

Heftet er et nyttig verktøy til nye medlemmer og som bruk i kursvirksomhet. Boken er på 65 sider og gir en enkel innføring i slektsforskning.

Boken ble trykket i et opplag på 1.350 og selges som heftet versjon via distriktslagene og som pdf-fil fra vår nettbutikk. En spesiell takk til Henning Pytterud i Slekt og Data Østfold for hjelp og inspirasjon.

Eksempler på innhold fra boken.

Helhetlig profil

Slekt og Data har fått på plass en ny, tydelig og helhetlig profil.

Bakgrunn

Beslutningen om å endre profil bygger på mål i strategiplanen 2015 – 2017 om en ny og tydelig profil. Et førsteutkast til ny profil ble presentert på ledersamlingen høsten 2015 og ble godt mottatt. Tilbakemeldinger fra samlingen er inkludert i den endelige profilen. Den nye profilen ble godkjent av styret 6. februar 2016 og rullet ut for fullt i 2016 og 2017.

Ny logo

Slektsforskning er å rekonstruere fortiden. Det er når bruddstykker av ulike data settes sammen, at historien blir tydeligere for oss. Logoene våre symboliserer disse ulike dataene som til sammen utgjør vår slekthistorie. Logoene kan også minne om en anetavle.

Den orange prikken er gjennomgående i hele profilen. Den kan både symbolisere «proband» - eller være den siste brikken i puslespillet du er på jakt etter.

Den nye logoen viderefører firkantelementene i den gamle logoen, og setter disse inn i en sammenheng.

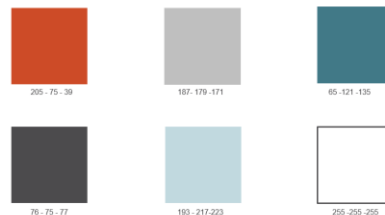
Helhetlig profil

Det er et ønske å øke bevisstheten rundt en helhetlig profil med enhetlig bruk av farger, fonter og former. En klar identitet er viktig for både tillitsvalgte og eksisterende og ikke minst potensielle nye medlemmer.

Følgende ble vektlagt:

- Tydeliggjøre hva organisasjonen står for
- Videreføre elementer fra dagens logo
- Enkel og fleksibel å bruke
- Mulig å gjennomføre innenfor relativt beskjedne kostnadsrammer

Det er laget en egen profilhåndbok som ligger tilgjengelig på Office 365.

Typografi

Print & web (standardfonten på Mac & PC)

LIGHT HEADLINE - HELVETICA LIGHT CAPS

Main headline:
Georgia Bold

Subheading—Georgia Regular

Body copy: Georgia Regular

Caption copy: Helvetica Light Oblique

Small legal copy: Helvetica Regular

LIGHT HEADLINE - HELVETICA LIGHT CAPS

Main headline:
Georgia Bold

Subheading—Georgia Regular

Body copy: Georgia Regular

Header copy: Helvetica Light Oblique

Small legal copy: Helvetica Regular

LIGHT HEADLINE - HELVETICA LIGHT CAPS

Main headline:
Georgia Bold

Subheading—Georgia Regular

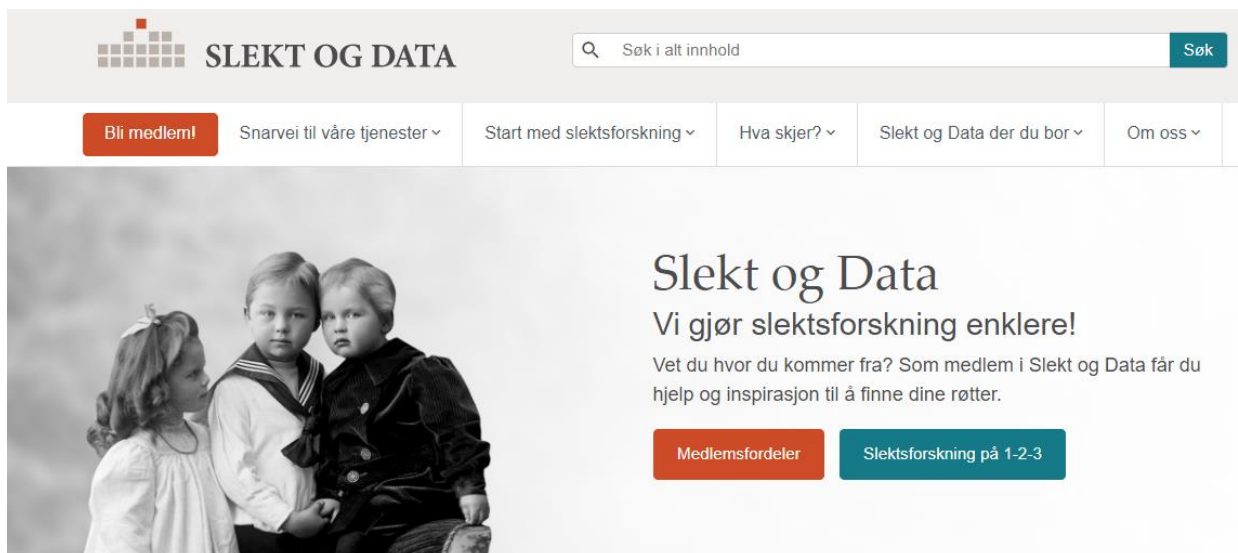
Body copy: Georgia Regular

Header copy: Helvetica Light Oblique

Small legal copy: Helvetica Regular

Ny nettside

Vår viktigste kommunikasjonskanal og ansikt utad.

Ny og moderne nettside

I 2017 lanserte vi nye nettsider. Her finner medlemmene nyhetsstoff, kilder og andre relevante slektsverktøy. I tillegg har alle distriktslag egne sider med aktuell informasjon for sitt distrikt som bedre synliggjør det store tilbudet som finnes rundt om i landet.

Den nye nettsiden har et moderne uttrykk i tråd med dagens forventinger til nettsider. Den kan leses på alle plattformer og tilfredsstillende kravene til universell utforming. Alle tekster er skrevet om og det er lagt vekt på å tilfredsstillende kravene til søkeoptimalisering for å bli funnet på Google.

Alt viktig innhold og verktøy fra den gamle siden er flyttet over. I tillegg er det kommet på plass mer innhold rettet mot ikke fullt så erfarne medlemmer, noe som ble etterlyst i medlemsundersøkelsen fra 2015. Slekt og Data har også en offensiv målsetning om å øke medlemstallet og skape enda bedre medlemstjenester. Da er det nødvendig å fortelle hvem vi er og hva vi står for.

Arbeidet med ny nettside startet høsten 2015 og sidene ble lansert i juni 2017. Det er Drupal 8 som er valgt som publiseringsløsning og 07Media som har utviklet siden.

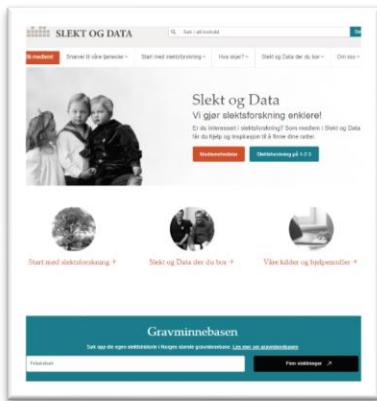
Både administrasjonen og webansvarlige i distriktslagene har lagt ned betydelig arbeid med å få på plass nytt og fylldig innhold. Arbeidet har vært tidkrevende og gitt en del tekniske utfordringer underveis.

Alle webredaktører fortjener en stor takk for alle de timene de har lagt ned for å lære seg et nytt system og flytte over og skrive om innhold fra gamle til nye sider.

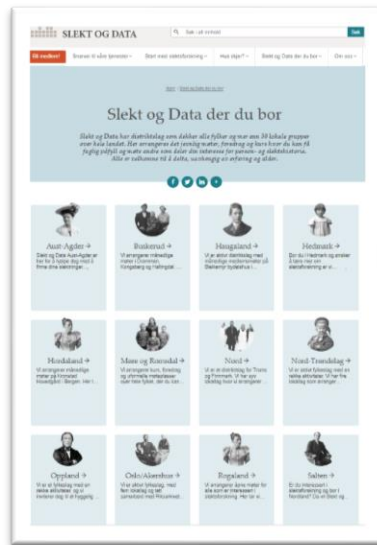
Vi tar høyde for at det tar tid å venne seg til nye nettsider. Nyhetsbrevene kan være et nyttig verktøy for å presentere hva som finnes av innhold og hvor dette finnes. Samtidig vil analyser og tilbakemeldinger fra medlemmer bidra til at vi vil gjøre stadige forbedringer og endringer. En nettside blir aldri ferdig, men justeres og tilpasses kontinuerlig.

Rammer for prosjektet

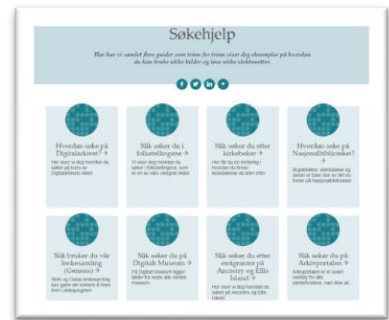
Det er kun nettløsningen som er fornyet. Egenutviklede tjenester som Gravminner, Slektsforum, Genress, DIStreff m.m. er ikke en del av dette prosjektet, men vil bli helt integrert i løsningen etter hvert som tjenestene oppgraderes. Både Gravminner, Slektsforum og Genress er prioriterte prosjekter for 2018.

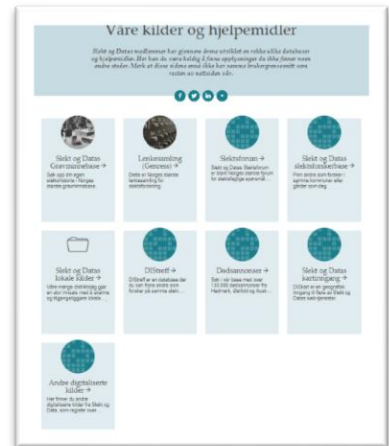
Forside som også henvender seg til personer som ikke har hørt om oss før. Muligheter til å søke i Gravminnebasen direkte fra forsiden. Snavelær til tjenester og menyer øverst på siden.

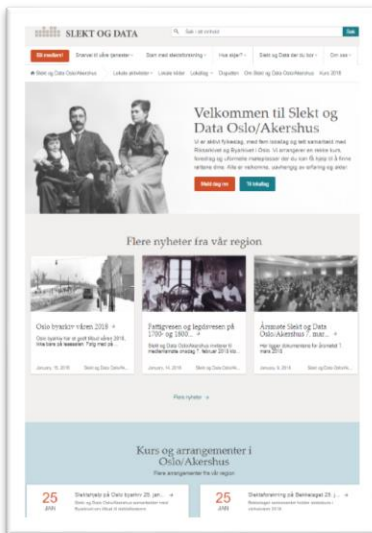
Oversikt over alle distriktslag.

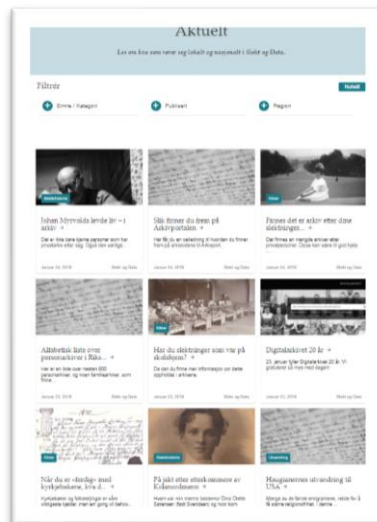
Eksempel på mappe hvor vi har samlet ulike guider.

Samlet oversikt over alle våre verktøy og tjenester. Disse vil i enda større grad bli integrert i nettsiden etter hvert.

Artikler og kalender fra distrikts- og lokallagssidene er tydeligere integrert i nettsiden. Et tydeligere fokus på hva som skjer når og hvor.

Artikler med mulighet til å sortere på kategorier, distriktslag og dato.

Nettbutikk med nedlasting av pdf-filer.

Eksempel på en av mange artikler.

Medlemsbladet Slekt og Data

Populært blad som fortsetter å fornye seg.

Slekt og Data

Medlemsbladet utgis fire ganger i året. Høsten 2016 overtok administrasjonen ansvaret for innhold og utgivelse av bladet. Redaksjonsleder og journalist er Ida B. A. Hundvebakke og redaktør er generalsekretær.

Bladet skal gi medlemmene kunnskap og inspirasjon. Det er særlig vektlagt at artiklene skal vise til relevante kilder som hjelp for leserne. Hvert blad har et eget tema. Det prioriteres å finne innhold både fra egne medlemmer og universitets- og arkivmiljø som til sammen gir en god helhetlig inngang til stoffet.

Temaer for perioden har vært:

- Finn og bevar den nære historien
- Kilder til kvinner i historien
- Sjø og kyst
- Utvandring til USA
- Livene i arkivene
- Europa

I 2016 ble trykkeriavtaler reforhandlet og vi fikk fristilt midler til ny design, noe som har bidratt til å gi bladet et visuelt løft. Alle medlemmer kan laste ned alle tidligere utgaver av bladene som pdf fra vår nettside. Artiklene legges også ut som egne artikler på nettsidene våre.

Nyhetsbrev og sosiale medier

Viktige kanaler for å nå eksisterende og nye medlemmer.

Nyhetsbrev

Høsten 2017 startet vi opp med utsendelse av nye digitale nyhetsbrev. Vi bruker Mailchimp som kan lenke direkte til artiklene våre på nett. Målet er at flere skal bli kjent med og bruke innholdet på nettsidene våre og få tips og råd som kan hjelpe dem videre i slektsforskningen sin. De digitale nyhetsbrevene erstatter de tidligere nyhetsbrevene utsendt som pdf-fil og som ble lagt foreløpig på is i desember 2016.

Senhøstes 2017 ble også velkomstbrevet til alle nye medlemmer erstattet med digitalt nyhetsbrev. Dette har direkte lenker til relevante artikler som kan hjelpe medlemmene i gang med sin slektsforskning.

Facebook

Vi har 5 657 følgere på Facebook-siden vår, en økning fra 4 200 ved utgangen av 2015. Vi deler primært egne artikler, men også annet relevant stoff. Facebook er en viktig kanal for å skape engasjement, tiltrekke oss nye medlemmer og kommunisere med eksisterende medlemmer.

Det er interessant å merke seg at mange av de som følger oss på Facebook, i motsetning til medlemsmassen vår, består av damer under 60 år.

Det er også interessant at den posten som både nådde flest og fikk flest kommentarer var posten med det enkle spørsmålet: «Hva var navnet på oldemoren din?»

SLEKT OG DATA

Har du kommet igang med slektsforskningen din?

Som ny slektsforsker har man gjerne mange spørsmål. På [nettsiden](#) vår har vi samlet en rekke tips og råd som kan hjelpe deg i gang med slektsforskningen din. I dette nyhetsbrevet gir vi deg en liten smakebit på noe av det som finnes.

Få hjelp av våre erfarne slektsforskere

Står du fast, trenger tydehjelp eller trenger hjelp til å komme igang? Slekt og Data gjennomfører cirka tusen ulike arrangement hvert år? Vi anbefaler deg å bli med på våre aktiviteter. Det kan gi deg ny kunnskap, inspirasjon og ikke minst hjelp til din slektsforskning. Mange av møtene innledes med et foredrag og etterfølges av god tid til å drøfte en slektsnott eller to over en kopp kaffe.

Hva kan du finne i folketellingene?

Frerndeles usikker på hva en folketelling er og hva du kan finne i disse? [Her får du en innføring.](#)

Vær kritisk!

I slektsforskning er det [viktig å være nøye og etterrettelig](#). Det er ingenting som er mer kjedelig enn å oppdage at du har forsket på feil slekt, bare fordi du ikke tok seg tiden til å være hundre prosent sikker på du har funnet riktig tipp-tipp-oldefar.

Hva kan du finne i kirkebøkene?

Her lærer du mer om hva du kan finne ut om [forfedrene dine ved å lese i kirkebøkene.](#)

Ta vare på kildene!

Det er lurt å være systematisk fra første stund. Nesten alle kilder som du bruker, vil du ha behov for å sjekke igjen senere. Ved å [ta vare på nok informasjon](#) allerede fra starten, sparer det deg for mye tid i etterkant!

Slekt og Data
Published by Ida Bergitte Andersen Hundvebakke 171 · December 11, 2017 · 🌐

Sjekk dette koselige bildet av en bestemor med barnebarn som vi kom over i lag 😊 Hva er navnet på dine bestemødre?
Foto: Christian Grundseth/Domkirkeodden

👥 14,013 people reached [Boost Post](#)

👍 Like   💬 Comment   ➦ Share

👤 Jonny Lyngstad, Gunnar Agersborg and 182 others   [Top Comments](#)

Synlighet i media

Slekt og Data har vært synlig i media, dette arbeidet bør økes.

Slekt og Data på TV

I forbindelse med Slektforskerdagen i 2016 var generalsekretær Anne Schiøtz på *God Morgen Norge* for å snakke om slektsforskning sammen med daværende kulturminister Linda Hofstad Helleland og riksarkivar Inga Bolstad.

Anno

Flere av Slekt og Datas medlemmer bidro med research i det populære TV-programmet Anno som gikk våren 2017.

Slekt og Data på lufta

NRK Radio - Hør Jacobsen
Hør denne serien på NRK Radio
RADIO.NRK.NO

Gjennom ni uker våren 2017 var ulike personer fra Slekt og Data gjester i programmet Jacobsen på P1+ for å fortelle mer om slektsforskning og hvordan man kommer i gang.

Serien fungerte som en liten skole i slektsforskning, og temaene som ble tatt opp var:

- «Introduksjon til slektsforskning», «Hva kan du dele av det du har funnet, og hvor og hvordan gjør du det?» ved Tone Moseid
- «Snakk med de eldste i slekta» ved Cathrine Apelseth-Aanensen
- «Dette kan du finne i kildene», «Slik arrangerer du slektsstevne» og «Besøk stedene der forfedrene har bodd» ved Jonny Lyngstad
- «DNA i slektsforskning» ved Carl Birger Van der Hagen
- «Slektsforskning i USA» ved Laila Norman Christiansen.

Slekt og Data i magasiner

Bladet **Hjemmet** hadde intervju med Slekt og Data over tre sider i juli 2017, og fulgte opp med enda en artikkel i desember 2017. Hjemmet har et opplag på 143.000. Bladet **Pensjonisten** hadde to siders intervju med Slekt og Data og Arkivverket i desember 2017. Pensjonisten trykkes i et opplag på 184.000.

Lokale oppslag

I løpet av 2016 og 2017 har det vært flere fine lokale oppslag både i aviser og radio.

Slekt og Data
Publisert av Ida Bergitte Andersen Hundvebakke
18. januar · €

Slekt og Data er godt representert i media for tiden. I dag var Per Valebrokk, leder i Slekt og Data Vest-Agder, gjest i Sørlandssendinga. Der fortalte han blant annet om hvorfor slektsforskning er så spennende og hvilken verdi det har å kjenne sine røtter.

NRK Radio - Hør Sørlandssendinga
God morgen med Sørlandssendinga. Sliter med å få gutta gira på håndball. Stadig f...
radio.nrk.no

Slekt og Data
Publisert av Ida Bergitte Andersen Hundvebakke
16. januar · €

Kulturnytt var nylig på besøk på Oslo Byarkiv, for å lage et radioinnslag om slektshjelpen Slekt og Data Oslo/Akershus tilbyr der hver torsdag mellom klokken 12 og 18. Resultatet kan du høre her. Innslaget heter Slektsforskning og Hvem tror du at du er.

NRK Radio - Hør Kulturnytt - radio
Kulturprogram - nyhetsprogram
radio.nrk.no

Slekt og Data
Publisert av Ida Bergitte Andersen Hundvebakke
19. januar · €

Har du hørt om Trondheimsbasen? Dette er det storstilte dugnadsprosjektet til Slekt og Data Sør-Trøndelag. Nylig ble en oppdatert versjon av basen lansert, med enda flere digitaliserte kirkebøker, folketellinger, sjømannsprotokoller, kirkegårdsregistre og dødsfallsprotokoller. Bak ligger mange timers frivillig arbeid. Det er virkelig imponerende!

www.adressa.no
adressa.no

Politikk og samfunn

Slektsforskning er en viktig del av vår immaterielle kulturarv. Uten slekts- og personhistoriene risikerer vi at viktig samfunnshistorie går tapt.

Lobbyarbeid

Det har vært en styrket satsing på lobbyarbeid inn mot de politiske partiene, blant annet i form av møter med politikere, deltagelse på høringer og innspill til de ulike partienes program. Dette har blant annet resultert i at slektsforskning i større grad har blitt synlig som et viktig bidrag til arbeidet for å ta vare på historien vår.

Viktig anerkjennelse

En samlet Familie- og kulturkomite vedtok i sin innstilling til statsbudsjettet 2016 at slektsforskning er en viktig del av vår immaterielle kulturarv - og gav en honnør til Slekt og Datas arbeid. Denne positive merkningen er en viktig anerkjennelse og et signal om at slektsforskning likestilles med andre kulturvernområder. Det fulgte imidlertid ikke penger med merkningen. Etter stortingsvalget i 2017 mistet vi noen av våre gode støttespillere og mye av arbeidet må startes på nytt.

Slekt og Data har også sendt inn innspill til partiprogrammene og hatt møter med flere partier. Også takket være god innsats fra tillitsvalgte og Arbeiderpartiets Sonja Mandt, har Arbeiderpartiet synliggjort betydningen av lokal- og slekthistorie i sitt partiprogram for 2017-2021.

Rammene for driftstøtte må økes

Slekt og Data vil fortsette sitt aktive lobbyarbeid for å nå målene om at kulturvernorganisasjonene likestilles, og at rammene for driftstøtte i post 55 økes. Vi har også et tett og godt samarbeid med Norges Kulturvernforbund.

Høringssvar

Slekt og Data leverte i 2017 høringssvar vedrørende forslag til ny forskrift om offentlige arkiv, samt innspill til statsbudsjettet for 2017 og 2018.

Styrket samarbeid med Arkivverket

Slekt og Data og Arkivverket undertegnet i 2017 en samarbeidsavtale om å tilby gratis slektsforskerhjelp på Riksarkivet og landets statsarkiv.

Riksarkivar Inga Bolstad
og styreleder Tone Moseid

Slekt og Data avlaster Arkivverket

28. mars 2017 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom Slekt og Data og Arkivverket som favner hele Arkivverket. Avtalene ble underskrevet av riksarkivar Inga Bolstad og styreleder i Slekt og Data, Tone Eli Moseid. Det ble signert to avtaler; en revidert hovedavtale om samarbeid og en særavtale om slektsverksted og arrangementer.

Avtalen med Slekt og Data styrker statsarkivene lokalt og bidrar til å gi etterspurt brukerveiledning til publikum. Avtalen baserer seg på det langvarige samarbeidet mellom Slekt og Data Sør-Trøndelag og statsarkivet i Trondheim.

Det nye i avtalene er at man på sikt vil få på plass slektsverksted, og legge til rette for arrangementer, økt aktivitet på lesesaler, foredragsvirksomhet og en positiv kunnskapsoverføring i samarbeid med alle statsarkivene. De gode samarbeidene som allerede finnes, vil det nå jobbes med for å utvikle ytterligere. Det vil variere fra arkiv til arkiv hvor ofte Slekt og Data vil være til stede.

Slekt og Data Sør-Trøndelag

Slektsverksted godt i gang

Høsten 2017 var det et godt samarbeid i gang i de fleste statsarkiv, med godt oppmøte. Avtalen er et eksempel på godt samarbeid mellom staten og frivilligheten, hvor våre erfarne slektsforskere avlaster arkivene og bidrar til at flere folk får hjelp.

Brukerråd

Slekt og Data sitter også i Arkivverkets brukerråd sammen med en rekke andre slekts- og historierelaterte organisasjoner. Det er møter cirka 4 ganger året. De siste to årene har temaene vært knyttet til omorganisering i Arkivverket og nye tjenester.

Kirkebokregistrering

Svært mange av Slekt og Datas medlemmer legger ned en betydelig innsats med å transkribere, og indeksere kirkebøker slik at disse blir digitalt søkbare og tilgjengelige for allmenheten via Digitalarkivet. Bildet over viser registreringsgruppen i Oslo/Akershus hvor 10-20 personer arbeider jevnlig og møtes hver annen uke for å oppdatere og hjelpe hverandre.

Kirkebokprosjektet har som mål å registrere alle kirkebøker i Norge. Oppdatering av avtalen med Arkivverket om transkribering av kirkebøker er utsatt fordi Arkivverket nå også vurderer ulike alternativer for digitalisering av kildemateriale.

Riksarkivets digitaliseringsutvalg

Riksarkivet satte ned et eget utvalg i 2016 for å vurdere prioritering av digitalisering av kilder fremover. Kun cirka 4 prosent av alt materiale i arkivene er digitalisert i dag. Nestleder i styret, Morten Thorvaldsen, representerte Slekt og Data i utvalget.

Ledig kapasitet på skannere

Slekt og Data deltok i møte hos Arkivverket, sammen med Norsk Slekthistorisk Forening, vedrørende samarbeid for å oppnå bedre utnyttelse av ledig skannerkapasitet i statsarkivene. Det var et positivt møte, men Arkivverket må først få på plass egne retningslinjer.

Arkivverkets 200-årsjubileum

I 2017 markerte Arkivverket sitt 200-årsjubileum med seminar på Gamle Logen og festmiddag på Akershus slott hvor kongen var til stede. Slekt og Data var invitert og representert med styreleder og generalsekretær. Tone Moseid fikk hilst på og presentert Slekt og Data for HM Kong Harald.

Gravminnebasen

En uunnværlig kilde for slektsforskere og en viktig dokumentasjon av vår historie.

Gravminnedatabasen

Gravminnebasen er en åpen og gratis tjeneste Slekt og Data tilbyr for å gjøre slektsforskning enklere for egne medlemmer - og alle andre som leter etter sine forfedre.

Ved utgangen av 2017 hadde basen 2 763 199 registrerte gravminner hvorav 1 816 065 gravminner med bilder. Siden basen ble opprettet 25. august 2005 har det så langt vært registrert 132 863 337 søk. De to siste årene har det vært cirka 15 millioner søk i basen i året.

Gravminnebasen kan hjelpe deg å finne:

- Gravstedet til avdøde slektninger.
- Fødsels- og dødsdato til avdøde slektninger.
- Oversikt over gravlagte på ulike gravplasser.
- Bilder av gravminner og gravsteiner.

Gravminner er viktige kulturminner

Gravminneprosjektets målsetning er å fotografere alle gravminner på norske gravplasser, registrere personopplysninger fra disse og gjennom dette bevare, dokumentere og formidle denne delen av vår historie.

Enormt dugnadsprosjekt

Gravminnebasen er et enormt dugnadsprosjekt, og mottar i dag ingen form for økonomisk støtte. Bak basen ligger tusenvis av timer med frivillig arbeid. Slekt og Data har et godt samarbeid med kirkeverger over store deler av landet.

Gravminner er under kontinuerlig arbeid. Hvert distriktslag har egne gravminnekoordinatorer som organiserer registreringen i sitt distrikt. Initiativtaker og prosjektleder er Renathe-Johanne Wågenes.

Rettigheter og databasevern

Arbeidet med å bygge opp Gravminnebasen har pågått siden 2004. Kontakten med kirkevergene og utleggingen av gravstedsopplysninger på Internett er basert på innhentede tillatelser.

Styret ble i 2016 gjort kjent med at det var blitt funnet til dels store mengder med data i databasen Norwegian Death Index (NDI), som uten tvil var hentet ut fra Slekt og Datas gravminnebase. Da eieren av NDI ble gjort oppmerksom på dette, valgte han selv å stenge ned basen. Slekt og Data var i dialog med eieren. Vi fikk også utredet en juridisk redegjøring knyttet til rettigheter og databasevern.

De enkelte poster i Gravminnebasen er ikke vernet av opphavsretten. Den enkelte kan fritt hente ut opplysninger til eget privat bruk.

Derimot er selve databasen, det vil si selve sammenstillingen av dataene, vernet etter bestemmelsen i åndsverkloven (åvl) § 43, som implementerer en del av EUs databasedirektiv i norsk rett.

En database er vernet når den er resultat av en større investering. Det ligger et stort dugnadsarbeid bak innsamling, registrering, kvalitetssikring og presentasjon av opplysninger av gravminner og registre fra kirkeverger, og i tillegg fotomateriale. Det er derfor ikke tillatt for noen å hente ut data fra gravminnebasen og publisere annet sted.

Gravminnebasen er også vernet etter markedsføringslovens forbud mot ulovlig etterligning, jf markedsføringsloven §§30 og 25.

Bruk av bilder

Gravminnebildene er det den enkelte fotograf som har rettighetene til. Det er lov å kopiere bildene til privat bruk. Det er ikke tillatt å publisere bildene på internett, trykksaker o.l. uten fotografens samtykke. Det vil si at du heller ikke kan legge ut bilder på nettbaserte slektsprogram som for eksempel MyHeritage. Prosjektgruppen var i kontakt med MyHeritage som i et blogginnlegg informerte sine brukere om riktig bruk av Gravminnebasens bilder.

Rettigheter og Ancestry

I henhold til avtalen Slekt og Data har med privatpersoner som utfører registrering og/eller fotografering av gravminner, har vi disposisjonsrett til kopi av tekst og/eller bilde som vi mottar og rett til å legge tekst og/eller bilde i Gravminnedatabasen. Slekt og Data avgjør hvordan dette skal redigeres og legges ut. Ved eventuell oppsigelse av avtalen beholder Slekt og Data mottatt tekst og/eller bilder vederlagsfritt. Slekt og Data har imidlertid ikke rett til å overdra kopi av bilde fra rettighetshaver til andre, med unntak av dokumenterte forskningsformål.

Data fra Gravminnebasen har vært søkbare via Ancestry. Styret mener dette er uheldig og ikke i tråd med avtalen beskrevet over. Vi tok derfor kontakt med Todd Godfrey, VP Global Collections hos Ancestry.com og ba dem fjerne dataene, noe som ble gjort.

Prosjektet «Nye gravminner»

I 2016 gjennomførte vi et forprosjekt og fikk utarbeidet en kravspesifikasjon på «Nye gravminner». Til dette arbeidet fikk vi støtte fra Kulturrådet på 50.000 kroner. Vi fikk i desember 2016 også tildelt støtte fra Kulturrådet på 150.000 for utvikling av Gravminnebasen. Og 30.000 i støtte i 2017 for opplæring av gravminnekoordinatorer. Men fordi arbeidet med nye nettsider tok lenger tid og var mer arbeidskrevende enn antatt, måtte iverksettelse av nye Gravminner vente til det arbeidet var ferdig. Arbeidet vil bli iverksatt i 2018.

Bevaring av lokale kilder

Slekt og Datas medlemmer legger ned en betydelig dugnadsinnsats med digitalisering, transkribering og tilgjengeliggjøring av ulike kilder.

Viktig dugnadsarbeid

Slekt og Datas medlemmer legger ned en betydelig dugnadsinnsats med digitalisering, transkribering og tilgjengeliggjøring av ulike kilder, gjerne i tett med samarbeid med ulike arkiv og museum. I all hovedsak er dette dokumenter som ellers ikke ville blitt tilgjengeliggjort.

I 2017 gjennomførte vi en spørreundersøkelse til alle distriktslag for å kartlegge hvilket omfang dette arbeidet har. Dugnadsinnsatsen knyttet til gravminneregistrering var ikke en del av denne undersøkelsen. Resultatet viste at det blir gjort omfattende arbeid i lagene våre i Vestfold, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nord, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder, Oslo/Akershus, Møre og Romsdal og Østfold.

Det er stor variasjon i materialet som blir digitalisert:

- Arkiver fra politi og fengselsvesen (politi og lensmansprotokoller, fangeprotokoller)
- Arkiver for flytting (fremmedprotokoller, emigrantprotokoller, reisepass, flytteprotokoller)
- Arkiver for fødsel og død (dåpsattester, dødsboskifter, dødslistene, kirkegårdsprotokoller)
- Folketellinger og lignende (sjeleregister)
- Bedriftsarkiver
- Økonomiske arkiver (arkiver fra fattigvesen og skattelister)
- Arkiver knyttet til sjøfart (mannskapsruller, sjømannsprotokoller, rederiarkiver)
- Militære ruller og loddtrekningslister

- Arkiver fra skole og utdanning (grunnskole og videregående, samt høyere utdanning)
- Annet (vaksinasjoner, stedsnavnlister, gamle slektsbøker)

Det foregår også digitalisering av gamle fotografier i flere lag. I Møre og Romsdal har lokallaget i Ålesund digitalisert bilder ukentlig siden 2000 i samarbeid med Fylkesfotoarkivet i Møre og Romsdal. Nå er over 130.000 fotografier digitalisert. I Østfold holder man på å digitalisere over 80.000 glassnegativer i samarbeid med et lokalhistorisk lag. Der blir det digitalisert bilder fire timer per dag fra mandag til torsdag, hver uke. I Hordaland holder de på med et stort Hanseater-prosjekt.

Støtte fra Kulturrådet

Vi ønsker å videreutvikle vår populære tjeneste «Genealogiske ressurser» for å utvikle en egen søkbar database som kan integreres i løsningen. Målet er å legge til rette for en brukervennlig løsning som letter arbeidet med å laste opp, bevare og tilgjengeliggjøre kilder i en egen søkbar database og gjennom dette bidra til at enda flere kilder kan bli digitalisert og tilgjengeliggjort

I desember 2017 fikk vi godkjent søknaden og vil bli tildelt 150.000 kroner i støtte fra Kulturrådet. Søknaden forutsetter at vi bruker tilsvarende beløp fra egne midler.

Andre aktiviteter i perioden

Studietur til USA

Slekt og Data arrangerte for fjerde gang en 14-dagers tur til USA i september/oktober 2017. Turen startet i Chicago, med retur fra Salt Lake City. Turene er populære, og i alt deltok 21 personer. Fra Slekt og Data deltok Jonny Lyngstad som reiseleder.

Turen gikk gjennom flere av de områdene der det tidligere var store norske bosettinger. Det var besøk ved muséer og arkiver, og stopp på steder med viktige historiske hendelser. I tillegg var det flere møter med norsk-amerikanere, blant annet i Norway i Fox Riverdalen, i Stoughton i Wisconsin, i Mindekirken i Minneapolis, i Spring Grove i Minnesota og i Chapel in the Hills ved Rapid City. Turen endte i Salt Lake City hvor et besøk på Genealogical Society of Utah var obligatorisk og svært lærerikt.

Styreleder Tone Moseid deltok også på turen i privat regi. Hun tok initiativ til samarbeid med amerikanske «Bygdelagenes fellesråd». Målet er at hvert distriktslag har en kontaktperson som kan være behjelpelig med å svare på ulike spørsmål fra medlemmer i Bygdelagenes fellesråd.

Styret ønsker også at det blir arrangert en ny tur i 2019- 2020.

Tur til Tornedalen

Sommeren 2017 arrangerte Slekt og Data i samarbeid med Norske Kveners Forbund var tur til Tornedalen, der flere steder på finsk og svensk side av grenseelven ble besøkt.

På programmet stod blant annet besøk hos Nordkalottbiblioteket i Övertorneå. Her finnes en unik samling av både eldre og nyutgitt litteratur, slektsmateriale, arkivmateriale, lydband og presseklipp fra nordområdene. Det ble også møte med andre organisasjoner underveis, blant annet med en representant fra Svenska Tornedalingars Riksförbund.

Nettressurser

Slektsforum

Slekt og Datas Slektsforum er blant Norges største forum for slektsfaglige spørsmål.

Slektsforum har mange dyktige brukere med ekspertise på ett eller flere felt. Søkene er kategorisert slik at det er enkelt å finne frem. Det er i tillegg mulig å abonnere på ett eller flere emner. Du får da en varslings e-post ved aktivitet i emnene du følger. Forumet har behov for en modernisering og er et av flere prioriterte prosjekt fremover.

Genealogiske ressurser

Genealogiske ressurser (Genress) er Slekt og Datas lenke- og ressurs-samling. Dette er den mest omfattende samlingen av lenker for slekthistoriske kilder i Norge.

Siden 17. juni 2008 har det vært 1 604 231 besøk, og totalt 6 075 119 kilder har blitt benyttet i siden 1. mai 2002. I utgangen av 2015 hadde Genress rundt 110 500 sidevisninger.

DIS-treff

Databasen gir deg mulighet til å søke i medlemmer slektstrær. Tilfanget av nye data er lite.

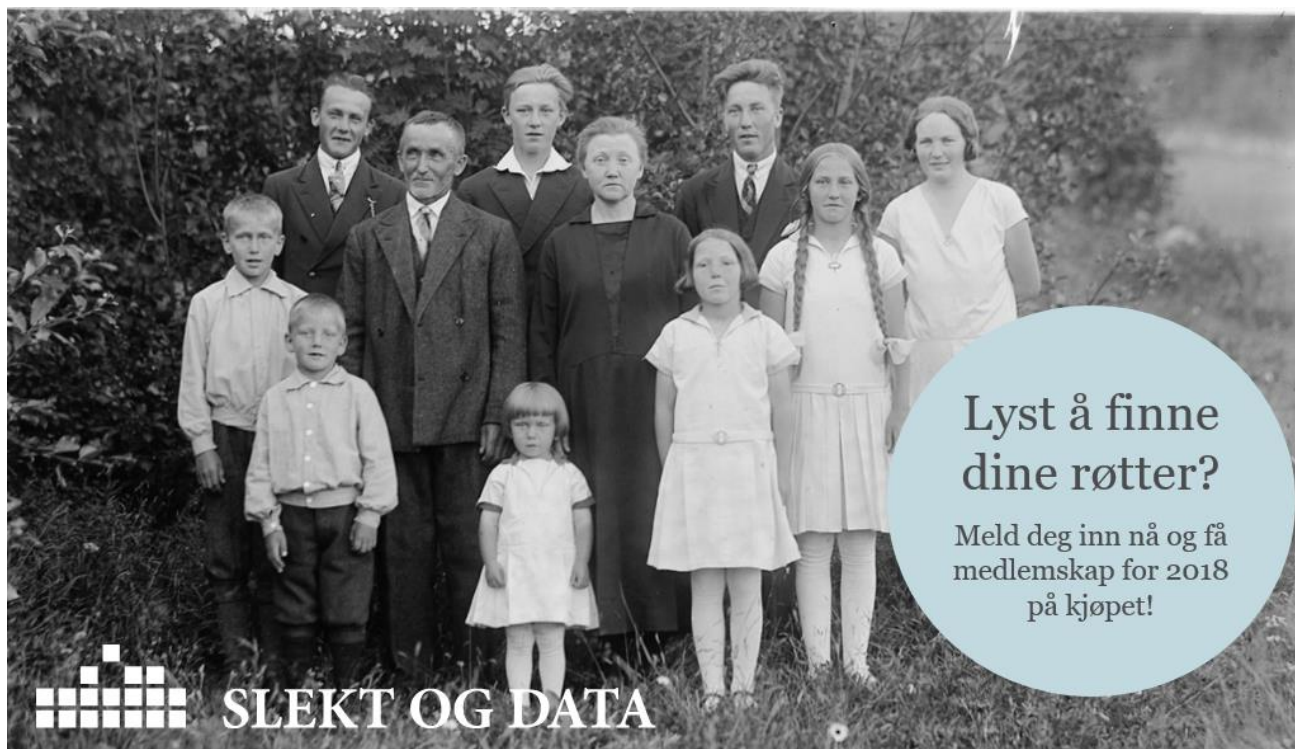
Slektsforskerbasen

I Slektsforskerbasen kan du finne andre som forsker i de samme fylkene, kommunene eller gårdene som deg selv. Basen kan være et nyttig verktøy, men har også behov for en modernisering.

Eidsvollmenn

Prosjektet eidsvollmenn.no ble avsluttet i 2016 og eierskapet og driftsansvar for databasen ble overført til Riksarkivet. Slekt og Data forventer at Riksarkivet fortsatt krediterer Slekt og Data som en av samarbeidspartnerne som var med på å bygge opp basen, og lenker videre til vår nettside. Det er en forutsetning at dataene i databasen gjøres tilgjengelig for allmenheten gjennom åpen API.

Medlemsverving og økonomi

Lyst å finne
dine røtter?

Meld deg inn nå og få
medlemskap for 2018
på kjøpet!

Stram, men sunn økonomi

Slekt og Data har en stram, men sunn økonomi. Det er god økonomistyring. En organisasjon som baserer seg nesten ene og alene på medlemskontingenten, har imidlertid lite handlingsrom for utvikling, når det meste er bundet opp i drift. Økning i kontingent, reduksjon i utgifter og økt støtte fra for eksempel Kulturrådet gir rom for investeringer. Men det krever stramme prioriteringer og langsiktig planlegging.

For 2018 og 2019 er det Gravminnebasen, Genress, Slektsforum og digitale veiledninger som skal prioriteres.

Ny nettbutikk

I desember 2017 lanserte vi ny nettbutikk. Vi kommer til å prioritere salg av nedlastbare pdf-er. Foreløpig kan man kjøpe nybegynnerhefte, boken «Herred, - prestegjeld og sogn», og enkle anetavler.

Markedsføring og medlemsverving

Fra høsten 2015 kuttet vi muligheten for gratis medlemskap fra oktober. I stedet lanserte vi kampanjen «Meld deg inn nå og få medlemskap for neste år på kjøpet». Dette grepet har økt antall betalende medlemmer betraktelig.

Vi har også rettet kampanjer mot tidligere medlemmer, noe som har ført til cirka 100 gjeninnåpnede medlemskap hvert år.

Aktiv tilstedeværelse på FB med kampanjer og tilbud generer også nye medlemmer.

Kun kortbetaling for nye medlemskap

Høsten 2017 fjernet vi muligheten for å få tilsendt faktura ved innmelding av nye medlemskap og gikk over til kun kortbetaling. Dette har fjernet tid og tapte kostnader av å følge opp personer som aldri betalte medlemskapet sitt.

Faglige utvalg og grupper

Internettutvalget

John Ludvigsen (leder)
Espen Berg (programmerer)
Nils Tolleshaug (programmerer, spesielt Java)
Liv Ofsdal (post- og listmaster)
Simen Øvrebø

Nye nettsider

Anne Schiøtz (leder)
John Ludvigsen
Morten Thorvaldsen
Cathrine Apelsest-Aanensen
Harald Djupvik (2016)

Redaksjonskomite medlemsblad

Fra august 2016:
Henning Pytterud
Carl Birger van der Hagen
Tor Gervin
Fra september 2017 overtok styret som redaksjonskomite

Arbeidsgruppe Kvener

Bente Nordhagen (Slekt og Data)
Sigbjørn Elvebakken (Slekt og Data)
Trygg Jakola (NKF – RK)
Alf Einar Hansen (NKF – RK)

DIS-Treff

Alf Christophersen (utvikler)
Rolf B. Holte (utvikler)
Simen Øvrebø

Gravminner

Renathe-Johanne Wågenes (leder)
Asle Jonassen
Kirsti Arctander (innsendte korrigeringer)
Jakob Eitrheim
Einar Balle (teknisk)
Nils Tolleshaug (teknisk)

Forprosjekt nye Gravminner

Renathe-Johanne Wågenes
Henning Pytterud
John Ludvigsen
Anne Schiøtz

Vi gjør
slektsforskning
enkler!

SLEKT OG DATA